

โดย... กัลยรักษ์ นัยรักษ์เสรี

EIC Research Series: เรื่องของ gig EP2

เพราะเป็น gig จึงเจ็บปวด

23 พฤศจิกายน 2017

เห็นข้อบทความแล้วอาจจะงง
 ก็เห็นตอนแรกบอกว่าใครใครก็อยากเป็น gig แล้วความเจ็บปวดนี้มาจากไหน
 ถึงจะดูชีวิตดี (ชีวิตดูดีแค่ไหน ไปอ่านดูได้ในซีรีส์ย้อนก่อนหน้า: ใครใครในโลกล้วนอยากเป็น gig) แต่อันที่จริง
 แล้ว อีสระภาพของชาว gig นั้นแลออกมาด้วยอะไรหลายๆ อย่าง
 ผลสำรวจของอีไอซีบอกเราว่าไม่ใช่ชาว gig ทุกคนที่พอใจกับชีวิตอิสระนี้ มี gig worker บางคนอยากเปลี่ยนมา
 ทำงานประจำ ยิ่งคนที่มีรายได้ไม่เยอะ หรือคนที่เคยทำงานประจำมาก่อน ก็ยังมีเปอร์เซ็นต์อยากจะเลิกรับงาน gig สูง
 เพราะโลกนี้ไม่มีอะไรฟรี โลกของชาว gig ก็เช่นกัน ความอิสระนั้นไม่ได้มาแบบได้เปล่า
 ทำให้ถึงเป็นแบบนี้ ทำไมชาว gig จึงเจ็บปวด

ห้ามป่วย ห้ามพัก มันห้ามกันได้ทีไหน

ความเจ็บปวดแรกของชาว gig คือ รายได้ที่ไม่แน่นอน จากผลสำรวจของอีไอซี ข้อนี้เป็นข้อที่ได้แรงโหวตสูงสุด (ชาว gig 80% เลือกตอบข้อนี้) ด้วยรูปแบบงานที่บางทีก็เดาไม่ถูกว่าจะเข้ามาเมื่อไหร่ พองานเริ่มไม่แน่นอน รายได้ก็ไม่แน่นอนตามไปด้วย อันนี้เป็นข้อแตกต่างสำคัญจากคนทำงานประจำซึ่งไม่ต้องมาคอยพะวงว่าเดือนนี้จะมีเงินใช้หรือเปล่านั้น

และถึงจะมีอิสระในการเลือกงานได้ตามใจ แต่ก็รู้ว่าเราจะเป็นฝ่ายเลือกได้ทุกครั้ง อย่าลืมนึกว่าคุณไม่ใช่คนเดียวในโลกที่ทำงานได้และทำงานเป็น ยิ่งเป็นงานที่ใช้ทักษะพื้นฐานทั่วไปก็ยิ่งมีคู่แข่งเยอะ มีคนเข้ามาแทนที่คุณได้ตลอดเวลา เพราะสมัยนี้ใครๆ ก็เป็น gig ได้ บางทีคนจ้างงานต่างหากที่เป็นฝ่ายเลือก

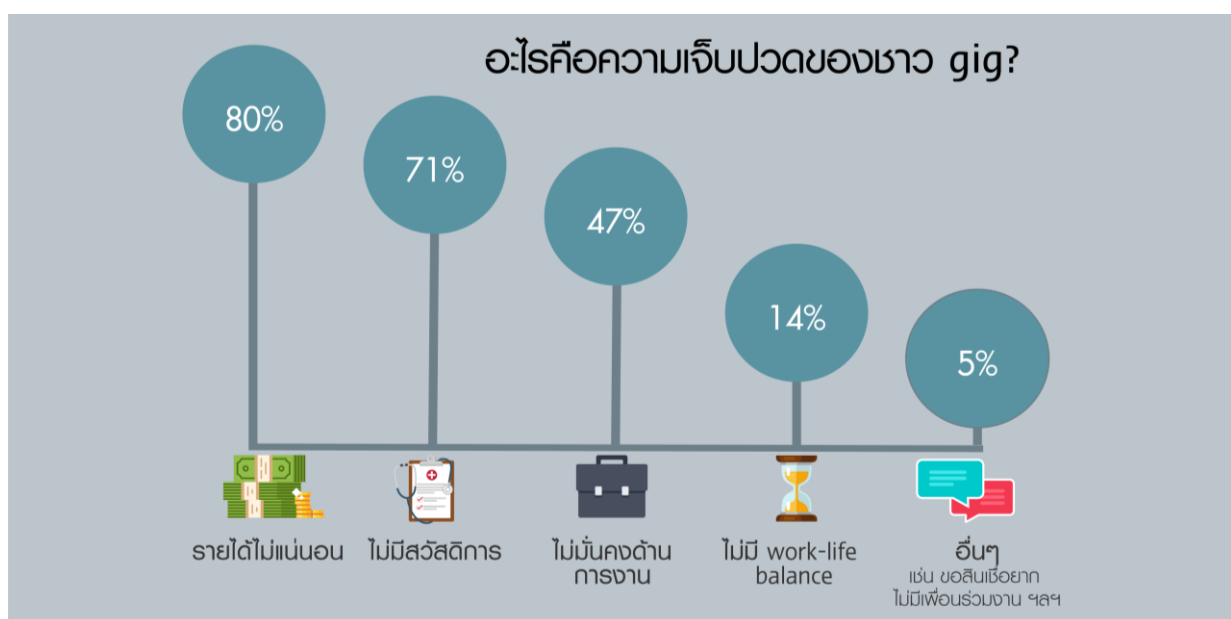
นึกภาพง่าย ๆ ถ้าคุณเป็นคนขับอูเบอร์ ใช่ว่าคุณจะเป็นคนขับคนเดียวในละแวกนั้นเสียเมื่อไหร่ ถ้าผู้โดยสารต้องรอรถนาน เขาก็อาจจะเปลี่ยนใจไปเลือกคนขับคนอื่น หรือสำหรับคนทำงานเป็นฟรีแลนซ์ เช่น ช่างภาพงานแต่ง แน่แน่นอนว่าตัวเจ้าบ่าวเจ้าสาวเองก็เลือกได้ว่าอยากจ้างช่างภาพคนไหน ดูสไลด์รูปแล้วไม่ชอบ คยุกันแล้วไม่ถูกใจ ก็เปลี่ยนไปจ้างคนใหม่ได้ ดังนั้น คนเป็น gig worker จึงต้องคอยรับความเสี่ยงที่จะโดนแย่งงานจากคนที่มีความสามารถแบบเดียวกันด้วย

ความเจ็บปวดที่สอง คือไม่มีสวัสดิการ ไม่มีวันลา เพราะรับงานอิสระ ชาว gig เลยไม่มีสวัสดิการแบบที่คนทำงานประจำทั่วไปเขาได้กัน อย่างเช่น ประกันสุขภาพ เครื่องแบบพนักงาน วันลาพักผ่อน ค่าเดินทาง เงินโบนัส กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น สวัสดิการนี้แหละคือสิ่งที่ทำให้ชาว gig อิจฉาคนมีงานประจำกันดารอ่อน (เห็นได้จากการที่ชาว gig ผู้ตอบแบบสำรวจ 71% พากันกดโหวตข้อนี้)

เรื่องวันลาหรือเงินโบนัสอาจไม่ใช่ประเด็นมากถ้ารู้จักบริหารตารางชีวิตดีๆ ประกันสุขภาพต่างหากที่เป็นเรื่องใหญ่ สำหรับชาว gig ในยามป่วย ถ้าไปโรงพยาบาลรัฐต้องรีบไปแต่เช้าและนั่งรอคิวกันยาว ๆ อยากสบายหน่อยก็ไปโรงพยาบาลเอกชน แต่พอรับใบเสร็จมาอาจเป็นลมเพราะค่ารักษานั้นแพงหูฉี่ แถมเอาไปเบิกกับใครก็ไม่ได้ ถึงจะบอกตัวเองว่าห้ามป่วย ห้ามพัก แต่ในความเป็นจริง เรื่องแบบนี้มันห้ามกันได้ทีไหน

นอกจากนี้ ชาว gig ยังเจอปัญหาขยับย้อยอื่น ๆ เช่น ขอสินเชื่ออยากเพราะไม่มีหลักประกันที่มั่นคง อยากขอวีซ่าไปต่างประเทศจะหาใบรับรองจากไหน ทำงานคนเดียวก็เหงาเหมือนถูกตัดขาดจากสังคม หรือที่ร้ายไปกว่านั้นคือเจอผู้ว่าจ้างที่ไม่ทำตามสัญญา แก้งานก็เยอะ โอนเงินก็ช้า สารพันปัญหาที่ทำให้ชาว gig ต้องร้องออกมาพร้อมกันว่า

“อ่าวเฮ้ย ไม่เหมือนที่คุยกันไว้เนี่ยหน่า”

ที่มา: การวิเคราะห์จากผลสำรวจของ EIC ณ เดือนสิงหาคม 2017

เป็น gig ต้อง “อยู่เป็น”

ถึงเป็น gig แล้วดูจะเจ็บปวด แต่ผลสำรวจของอีไอซีกลับบอกเราว่า 80% ของชาว gig (ที่ทำแต่งงานอิสระจริงๆ ไม่ได้มีงานประจำ) ยังพอใจกับงานที่ทำอยู่ตอนนี้ และเกินครึ่งก็ไม่คิดจะเปลี่ยนไปทำงานประจำ แม้อิสระของชาว gig แลกมาด้วยความเจ็บปวดหลายอย่าง แต่หลายคนก็ยังเลือกที่จะอยู่ในวงการนี้ต่อ

ชาว gig เขามีเคล็ดลับการอยู่รอดนี้ยังไง
ไม่ต้องไปหาที่ไหน เรารวบรวมมาให้แล้ว

1. บริหารเวลาให้เป็น

หนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ชาว gig กับวิถีการทำงานแบบ gig ไปด้วยกันไม่รอด ก็เพราะบริหารจัดการเวลาไม่เป็น ดังนั้น การจัดสรรเวลาที่ดีจึงเป็นเคล็ดลับสำคัญ การบริหารเวลาที่ดีนั้นมีอยู่หลายแง่ เช่น รู้จักจัดลำดับความสำคัญของงาน คือรู้ว่างานไหนควรทำก่อนงานไหนควรทำทีหลัง ยิ่งคนที่รับหลายงานก็ต้องจัดสรรเวลาให้ถูก อีกแง่คือแยกชีวิตส่วนตัวกับชีวิตทำงานออกจากกันได้ ถึงจะทำงานหนักก็ต้องมีเวลาพักผ่อน มีเวลาให้กับตัวเองและครอบครัวบ้าง อย่างมีว่แต่ป็นงาน ถ้าบริหารเวลาเป็น ทั้งคุณ ครอบครัว และคนที่ติลงงานด้วยก็จะแฮปปี้กันทุกฝ่าย แถม work-life balance ที่คนทำงานต่างฝันหากก็อยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม

2. รู้จักหาคอนเนคชั่น

ใครว่าคอนเนคชั่นไม่สำคัญ? ผลสำรวจบอกเราว่า gig worker ส่วนใหญ่หางานผ่านคอนเนคชั่นทางสังคมกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็ติดต่อเองโดยตรง คนรู้จักแนะนำมา หรือจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ และการมีมนุษยสัมพันธ์ก็เป็นทักษะสำคัญที่ชาว gig พึ่งมี เพราะยิ่งรู้จักคนมากโอกาสงานก็ยิ่งสูง คอนเนคชั่นที่กว้างขวางนี้ไม่ได้หมายถึงแค่สังคมผู้ว่าจ้างอย่างเดียว แต่รวมถึงกลุ่มคนที่รับงานเหมือนๆ กับเราด้วย เช่น คนที่เป็นทนายความอิสระก็ควรจะทำ ความรู้จักเพื่อนๆ ที่เป็นทนายความเหมือนกัน เพราะอะไร ก็ถ้าเรารับงานแล้วเกิดไม่ว่างขึ้นมาจะได้หาคนมาแทนได้ และถ้าเพื่อนเกิดไม่ว่าง เราก็เสนอตัวทำงานแทนได้เช่นกัน

ที่มา: การวิเคราะห์จากผลสำรวจของ EIC ณ เดือนสิงหาคม 2017

3. มีทักษะหลากหลาย หรือมีทักษะเป็นเอกลักษณ์

ทักษะคือสิ่งที่ทำให้เราโดดเด่นออกมาจากคนอื่น ข้อนี้ก็คล้ายๆ กับการทำงานประจำทั่วไป คือถ้าเรามีภาวดีดีกว่าคนอื่น โอกาสที่เราจะได้รับเลือกก็ยิ่งมาก ดังนั้น ยิ่งในตลาดงานที่มีคนทำงานแบบเดียวกับเราเยอะ เราก็ต้องยิ่งหาทางทำให้ตัวเองโดดเด่นออกมาจากคนอื่นๆ เคยคุยกับเพื่อนที่เป็นล่ามฟรีแลนซ์ภาษาญี่ปุ่น เธอบอกว่าถึงตอนนี้จะมีคนพูดภาษาญี่ปุ่นเก่งๆ กันเยอะ แต่คนที่มีคลังศัพท์ในหัว และมีทักษะพอที่จะเป็นล่ามได้จริงๆ มีอยู่ไม่มาก เธอก็เลยมีงานเข้ามาอยู่เรื่อยๆ

4. ความชอบ และความสุข

ความชอบและความสุขนี้เป็นเหตุผลที่ทำให้หลายคนเลือกจะมาเป็น gig worker และมันก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนอยู่ในวงการนี้กันยึดเช่นกัน ศิลปินอิสระคนหนึ่งที่เราสัมภาษณ์ได้สรุปถึงข้อนี้ไว้อย่างน่าประทับใจ เขาบอกว่าตัวเองคงจะทำงานเป็นศิลปินฟรีแลนซ์แบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ เพราะตอนนี้ก็มีความสุขดี มันเป็นความสุขที่ไม่ได้มาจากการทำงานอิสระ แล้วก็ไม่ใช่ความสุขจากตัวเงินเป็นหลัก

แต่เป็นความสุขจากการทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ

5. พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

อย่างที่บอกไปตอนต้นว่าชาว gig ผู้รับงานอิสระต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนสูงกว่าคนอื่น ๆ ทั้งรายได้ไม่แน่นอน งานที่ไม่รู้ว่าจะเข้ามาเมื่อไหร่ แตกต่างจากเจอบางอาชีพแบบไม่ทันตั้งตัวได้อีก (เช่น ค่ายรักษาพยาบาล) เคล็ดลับการอยู่รอดข้อสุดท้าย ซึ่งน่าจะเป็นข้อที่สำคัญที่สุดของชาว gig จึงเป็นการพร้อมเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

เรามีโอกาสได้พูดคุยกับศิลปินกราฟิกคนหนึ่งที่ได้รับงานอิสระ รุ่นพี่คนนี้มีเอกลักษณ์ในงานสูงมาก ชนิดที่ว่าใครเห็นงานก็ต้องรู้ว่าเป็นผลงานของเขา เมื่อถามถึงเคล็ดลับความสำเร็จ เขาตอบว่าคือการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง คอยอัปเดตสิ่งใหม่ๆ หามุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม เพราะสไตล์งานที่ทำวันนี้ พรุ่งนี้อาจจะมีคนทำตามแล้ว ถ้างานของเราไม่สดใหม่ ไม่มีอะไรแปลกใหม่ สักวันก็就会被คนอื่นเข้าแทนที่ ถึงตอนนั้นคงไม่ใช่แค่เราคนเดียวที่หมดสนุก แต่คนที่ทำงานกับเราก็จะหมดสนุกไปด้วย

พูดกันตามตรง เคล็ดลับข้อสุดท้ายนี้เป็นสิ่งที่เอาไปปรับใช้กันได้ทุกคน ไม่ว่าจะคุณจะเป็น gig worker เป็นมนุษย์เงินเดือน หรือทำงานอะไรก็ตาม ถ้ารู้จักปรับตัว เปิดรับสิ่งแปลกใหม่ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ถึงอนาคตจะเปลี่ยนงาน จะตกงาน หรือเจอกับความเปลี่ยนแปลงอะไร เราก็จะยังยิ้มสู้และอยู่กับมันได้

แบบนี้ถึงเรียกว่า 'อยู่เป็น'

เคล็ดลับสำคัญของชาว gig

คือ การรู้จักปรับตัวความเปลี่ยนแปลง
เปิดรับสิ่งแปลกใหม่ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ

Q&A กับชาว gig

1.

แนะนำตัว

เพศ ชาย อายุ 27 ปี
อาชีพ ศิลปินกราฟิกอิสระ
ประสบการณ์เป็น gig 3 ปี

ทำไมถึงมาเป็น gig?

รู้สึกว่าป็นชีวิตที่เหมาะสมกับเราดี เข้ากับไลฟ์สไตล์ของตัวเอง ได้ทำในสิ่งที่อยากทำ

เป็น gig แล้วดียังไง?

ชีวิตดี มีอิสระ ไม่ต้องออกมาตอกบัตรเข้างานทุกวัน

อะไรคือความเจ็บปวดของชาว gig?

- ไม่ค่อยมี balance ระหว่างเวลาทำงานกับเวลาพัก
- ได้เงินเข้ามาไม่สม่ำเสมอ

เคล็ดลับความสำเร็จ คือ?

- การจัดการเวลา
- มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา

2.

แนะนำตัว

เพศ หญิง อายุ 25 ปี
อาชีพ ล่ามอิสระ
ประสบการณ์เป็น gig 2 ปี

ทำไมถึงมาเป็น gig?

อยากมีเวลาอ่านหนังสือสอบเข้าปริญญาโท แล้วก็ไม่ชอบความจำเจ

เป็น gig แล้วดียังไง?

- งานหลากหลาย ได้เจอคนใหม่ๆ ได้พัฒนาตัวเองอยู่เรื่อยๆ
- จัดการเวลาตัวเองได้
- ถ้าเจอปัญหาลากากำงานก็จบในช่วงเดียว

อะไรคือความเจ็บปวดของชาว gig?

ความไม่มั่นคง งานเข้ามาไม่แน่นอน อาจจะเจอผู้ร่วมงานที่เราไม่ชอบ

เคล็ดลับความสำเร็จ คือ?

- แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็น
- ถ้ามีคอนเนคชั่นก็จะม้งานเข้ามาเรื่อยๆ
- กระตือรือร้นเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

3.

แนะนำตัว

เพศ หญิง อายุ 25 ปี
อาชีพ งานประจำ & ขายของออนไลน์
ประสบการณ์เป็น gig 4-5 ปี

ทำไมถึงมาเป็น gig?

เราขายของทางออนไลน์เป็นงานเสริมจากความชอบ ความสุข เป็นความท้าทายในชีวิต คนเราไม่จำเป็นต้องทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

เป็น gig แล้วดียังไง?

ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ

อะไรคือความเจ็บปวดของชาว gig?

เหนื่อย ต้องแบ่งเวลาจากงานประจำมาทำ แต่ถึงเหนื่อยก็มีความสุขนะ

เคล็ดลับความสำเร็จ คือ?

ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ และมี passion กับมัน

4.

แนะนำตัว

เพศ ชาย อายุ 48 ปี
อาชีพ ฟรีแลนซ์ - ที่ปรึกษาให้โรงงาน
ประสบการณ์เป็น gig 12 ปี

ทำไมถึงมาเป็น gig?

เมื่อความจำเจในงานประจำที่ไม่ค่อยมีอะไรแปลกใหม่ พอทำงานอิสระก็ได้เจออะไรหลายๆ อย่างที่ได้พลิกแพลงทักษะความรู้ที่เราได้

เป็น gig แล้วดียังไง?

มีอิสระ เลือเวลาทำงานได้เอง ได้เจออะไรแปลกใหม่ท้าทายตัวเองอยู่ตลอด

อะไรคือความเจ็บปวดของชาว gig?

งานเข้ามาไม่แน่นอน ต้องขยันหางาน หาลูกค้าอยู่เรื่อยๆ เพราะบางทีลูกค้าก็ไม่ได้รับรู้จักรเราเลยไม่รู้จักติดต่อจากทางไหน

เคล็ดลับความสำเร็จ คือ?

มีอยู่สองข้อ หนึ่งคือต้องเก่งเรื่องนั้นจริง สองคือต้องมีความรับผิดชอบสูง

แล้วแบบนี้เป็น gig ดีไหม งานอะไรที่เหมาะสมกับเรา

ถึงตรงนี้ เชื่อว่าหลายคนกำลังถามตัวเองอยู่

สรุปแล้วเป็น gig นี้มันดีหรือไม่ดี? อย่างเราควรจะทำงานแบบไหน?

สำหรับคำถามแรก งานแบบ gig จะดีหรือไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับมุมมองและความชอบของแต่ละคน ตัวอย่างง่ายๆ ถ้าคุณลองไปถามปู่ย่าตายายว่าลาออกไปรับงานอิสระดีมั๊ย รับรองว่าโดนดุกลับมาพร้อมคำถามว่าจะเอางานที่แสนจะมั่นคงไปทิ้งขว้างทำไม แต่ถ้าลองเปลี่ยนมาถามคนรุ่นใหม่แบบเพิ่งจบมหาวิทยาลัยมาหมาดๆ อาจจะได้คำตอบว่าเอาที่สบายใจเลย คนเราเกิดมาชีวิตเดียวจะเสียเวลาทำสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบทำไมล่ะ (ถ้าเป็นวัยรุ่นฝรั่งคงชูมือบอกว่า YOLO! ย่อมาจาก you only live once) จะเห็นว่าแค่คนต่างรุ่นก็คิดต่างกันแล้ว

ส่วนคำถามที่สอง คำตอบคือให้หันกลับมาดูที่ตัวเราเองก่อน ว่าเหมาะกับงานแบบไหน

งานในรูปแบบ gig อาจจะได้เปรียบตรงกับไลฟ์สไตล์ของคนที่รักความเป็นอิสระ แต่สำหรับคนที่ต้องการความแน่นอนในชีวิต (ทุกเดือนฉันจะต้องมีเงินใช้ ไปโรงพยาบาลแล้วมีประกันจ่ายให้) งานประจำก็ตอบโจทย์ได้ดีกว่า

ที่สำคัญ อย่าลืมว่าเราทำตามความชอบของตัวเองอย่างเดียวไม่ได้ ต้องนึกถึงข้อจำกัดต่างๆ รวมถึงครอบครัวด้วย เช่น ถ้ามีความจำเป็นต้องผ่อนบ้านผ่อนรถ ต้องมีรายได้เข้ามาแน่นอนในระดับหนึ่ง กรณีนี้ทำงานประจำอาจจะเหมาะกว่า ในทางกลับกัน ชาว gig หลายคนก็รับงานอิสระด้วยความจำเป็นเพราะต้องแบ่งเวลาไปดูแลครอบครัว ทำให้รับงานประจำที่ต้องเข้างานเป็นเวลาไม่ได้

โดยสรุปแล้ว จะรับงานแบบ gig หรือแบบไม่ gig ดีนั้น ให้ลองดูไลฟ์สไตล์ ความชอบ รวมถึงข้อจำกัดต่างๆ ในชีวิตของเราว่าเหมาะกับงานแบบไหน ลองชั่งน้ำหนักข้อดีข้อเสียของงานแต่ละแบบดู เรื่องนี้ไม่มีผิดไม่มีถูก

ถ้ามีโอกาส ลองรับงานทั้งสองแบบดูเลยก็ดี

เพราะสิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น และร้อยตาเห็นก็ไม่เท่าได้ลองทำเอง

กลับมาที่คำถามที่เราเคยทิ้งท้าย

เป็น gig กันดีไหม?

มาถึงตรงนี้ คุณหาคำตอบให้ตัวเองได้แล้วหรือยัง

- .
- .
- .

ปล. สำหรับใครที่ยังตัดสินใจให้ตัวเองไม่ได้ว่าจะ เป็น gig หรือไม่เป็น gig ดี อีไอซีจะไม่ทิ้งคุณไว้ตรงกลางทาง ลองทำแบบทดสอบคร่าวๆ ดูว่าคุณเหมาะจะเป็น gig หรือเปล่า

เป็น“gig”กันดีไหม?

รู้สึกว่าคำตอบยังไม่ใช่? ยังไม่แน่ใจ? ... ไม่เป็นไร เรามีอีกสองแบบทดสอบให้ลอง

- <https://www.fieldnation.com/technician-blog/freelance-quiz>
- <https://www.policybee.co.uk/freelancing/should-i-go-freelance.aspx>

โดย: กัลยรักษ์ นัยรักษ์เสรี (kunyaruk.naiyaraksaree@scb.co.th)

Economic Intelligence Center (EIC)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

EIC Online: www.scbeic.com

Line: @scbeic

